

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

Finis autem præcepti est charitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

Chrysostomi in hunc locum interpretationes, nostro exemplo stabilimus, dum doctrinam aliam quam Apostolicam induci non patimur.

Ioan. 10.
Galat. 1.
1. Ioan. 4.

I E S V I T Æ.

Finis autem præcepti est charitas.

Perficuum est ex hoc, & similibus alijs locis, nomine finis, id, cuius gratia est, aut sit aliquid, & τέλος, id est, plenitudine significari: nomine vero præcepti per Synecdochen, totam legem vel scripturam: Charitas ergo, quod omnium sit virtutum Regina, merito legum omnium sacrorumq; librorum & finis est & plenitudo. Peccant itaq; non leuiter, qui neglecta charitate contentionibus & altercationibus operam nauant, & qui verborum sacrorum expositiones adferunt ad eam minime conferentes. Mendacij etiam hinc conuincuntur, qui à nemine mortalium mandata Dei perfici posse affirmant. Hinc enim consequetur, charitatem quoq; nemini in hac vita obtingere, quæ legis est plenitudo.

II.
Matth. 23.
Mar. 12.
Rom. 13.
Gal. 5. Iac. 2.
August. contra
aduersar. Legis
& Proph. lib. 2.
ca. 1. & de doct.
Christ. li. 1. ca. 4.
& lib. de laudibus
charitatis.

R E S P O N S I O.

PRimum hinc notanda est Iesuitarum malitia, quæ Paulini textus verba mutilant, dum auellunt, quæ statim è vestigio sequuntur: Ex puro corde, & conscientia bona, & fide non simulata: in quibus tamen verbis omnis vis & robur dicti Paulini consistit. Sed si diuinare liceat, cur hæc verba rescuerint, propter hanc causam fecisse videntur, vt suum com-

D ñ mentum.

Fides formata.

mentum de fide per charitatem formata retineant. Nam cum Sophistæ frequenter garrere soleant, fidem charitate formari, Paulus ordinem planè invertit, & charitatem fide formari docet. Cum enim charitatem ex fide, qua cor purificatur, & conscientia bona acquiritur, proficisci vult, clarè indicat, non charitatem fidei, sed fidem charitatis formam & animã esse. Sed relinquamus Iesuitis suã informẽ fidem, & informẽ ac deformem charitatẽ: et nos eam charitatem amplectamur, quæ è fide, tanquã è fonte rivulus pfluit, quæ à fide, tanquã motus ab anima gubernat, quæ à fide tanquã fructus à radice vegetat. Hanc charitatem finem præcepti vocat Paulus: & alibi hoc ipsum explicans: Consummatio, inquit, legis est dilectio. Quod hîc præceptum, illic legem, quod hîc finem, illic πληρωμα, hoc est, complementum, impletionem, consummationem seu plenitudinẽ vocat. Nam cum duplex sit finis, alter consumptionis, alter consummationis, vt scholastici olim loquebantur, charitas rectè finis consummans, non consumens dicitur, quia charitate lex non consumitur, id est, non tollitur, non abrogatur, non aboletur, sed consummatur, hoc est, impletur & perficitur. Qui diligit alterum (inquit Paulus) legem explevit: siquidem illa: Nõ moechaberis &c. & si quid aliud præceptum, in hoc sermone summam comprehenditur, nempe: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Et huc pertinent similia loca scripturæ, ab ipsis etiã Iesuitis ad marginem annotata. Matth. 22. Marci. 12. Ro. 13. Gal. 5. Iac. 2. Et hætenus quidem nobis cum Iesuitis in vocabulo (finis) non malè convenit.

Rom. 13.

Finis duplex.

Rom. 13.

uenit. In vocabulo autem (præcepti) non possumus
 nō ab ipsis dissentire: id enim accipiunt isti pro tota
 scriptura, & rursus, pro omnibus sacris libris, hoc
 est, tam pro Euangelio, quàm Lege. Etsi autem pos-
 set quis homini simplici & candido citra malum do-
 lum ita loquenti hanc balbutiem condonare, &
 miti interpretatione sic emollire, quod finis quis-
 dem legis esset nostra tam erga Deum, quàm erga
 proximum charitas: Euangelij autem finis esset, es-
 tiam charitas, non tamen nostra, nec erga Deum,
 nec erga homines, sed charitas Dei erga nos,
 hoc est, vt vulgò loquuntur, charitas passiva, non
 actiua: tamen Iesuitarum longè alia est ratio. Hi es-
 nim omnium hypocritarum more opinantur, homi-
 nem suis operibus posse implere legem Dei, & hac
 legis impletione mereri remissionem peccatorum,
 iustitiam, & vitam æternam. Deinde verum discris-
 men Legis & Euangelij, iustitiæq; legalis & Euan-
 gelicæ ignorant. Itaq; somniant, tum legem tum
 Euangelion, non aliter quàm nostra charitate, hoc
 est, nostris operibus, quæ omnia vno charitatis vo-
 cabulo comprehendunt, seruari. Et hæc ratio est,
 quare (præceptum) tam de Euangelio, quàm de le-
 ge interpretentur. Quid autem hoc aliud est, quàm
 ex Christo Mosen, ex saluatore Legislatorem &
 Iudicem, ex Euangelio Decalogum facere, fidem
 & opera inter se confundere, nostrorum operum
 imperfectam iustitiam cum Christi perfecta iustis-
 tia æquiparare, deniq; cœlum terræ miscere, ac se-
 mel & simul omne discrimen Legis & Euangelij
 tollere, hoc est, solem è tota nostra religione
 D iij eijcere,

ejicere, omniaq; Cimmerijs tenebris inuoltere?
Peccant itaq; non leuiter, qui neglecto legis & Eu-
angelij, fidei & charitatis discrimine, impijs sophis-
matibus operam nauant: & qui verborum sacrorū
expositiones adferunt ab fidei analogia prorsus
abhorrentes. Mendacij etiam, & sacrilegæ impie-
tatis hęc conuincuntur, quia quoq; mortalium Dei
mandata perfecte impleri posse affirmant. Hinc
enim consequeretur, Christū frustra esse mortuum.
Nam quanq; nobis in hac vita Spiritus sanctus per
fidem donatus aliquam charitatem tum erga Deum
tum erga proximum accendit, & obedientiam
legis inchoat: tamen ea est & manet, quamdiu
hanc carnem gestamus, imperfecta, qua nec Lex
impleri, nec iudicium Dei sustineri, nec minimum
peccatum expiari potest. Itaq; verissimum est, eam
charitatem, quæ Legis est plenitudo, nemini in hac
vita perfecte obtingere. Iesuite autem, dum sibi per-
fectionem charitatis adscribunt, nosq; mendacij in-
simulant, qui in hac vita legem Dei à nobis perfici
posse negamus, non in Dauidem & Paulum so-
lum iniurij & contumeliosi sunt, sed quantum in se
est, Deum ipsum mendacē, & Christum filium Dei
stultum faciunt, eiq; passionem suam petulanter
exprobrant, & hostiliori Sarcasmo quam Pharisei
olim, & milites sub cruce, illudunt. Hic nisi breuis-
tati & modestiæ studere decreuissemus, Iesuitas
cum suis perfectionibus & operibus supererogatio-
nis, suis possemus depingere coloribus, atq; eos et-
iam pueris deridendos propinare: sed pergendum
est ad reliqua.

Ad

Ad margines citant Augustinum tribus locis, duobus quidem prioribus absurdissime, tertio autē falso, quippe ex scripto notho & suppositio. Nam contra aduersarium legis & Prophetarum lib. 2. ca. 1. tantum docet, legem illam esse Dei legem, quam Prophanus (inquit) iste blasphematur: & Iudæos dicit habere suas traditiones, à libris Prophetis & legitimis alienas: & adducit aliquot dicta Prophetarum à Christo citata, vt probet, Christum magnificasse testimonia Legis & Prophetarum. Quod autem legem ita cum Euangelio confundat, vt Iesuitæ faciunt, ex nullo verbulo elici potest.

Idem de doctrina Christiana lib. 1. cap. 4. tantum monet, vt hoc mundo vtamur, non autem fruamur: quod, quid ad propositum faciat, non video.

Iam Pseudo-Augustinus de laudibus charitatis (hunc enim librum non esse Augustini *videtur* etiam Erasmus monuit) magnifice sanè prædicat charitatem, ac inter cætera dicit: Si non vacat omnes paginas scripturarum euoluere, tene charitatem, & in ea inuenies omnem scientiam. Et paulopost: Totam magnitudinem diuinorum eloquiorum & latitudinem secura possidet charitas, qua Deum proximū diligimus. Sed quòd idem Author non excludat his encomijs charitatis, Euangelion de Christo, his ipse verbis declarat: Ille ergò qui venit per crucis irrisionem, carnis perimere corruptiōnem, & vetustatem vinculi mortis nostræ suæ mortis nouitate dissoluere, mandato nouo fecit hominem nouum. Et mox: Sed quia in carne mortuus est, non in diuinitate, per sempiternam vitam diuinitatis

nitatis

nitatis non permittit esse sempiternum interitum carnis, &c. Hęc certè dicta & similia non sunt legalia, sed Evangelica: neq; ad doctrinam charitatis, sed ad doctrinam fidei propriè pertinent.

I E S V I T Æ.

Scimus autem quia bona est lex, si quis ea legitime utatur.

- III. *Legitime utebatur lege, qui eam tanquam pedagogum, ad Christum deducentem sequebatur: qui eam servabat intentis semper oculis ad fidem, spem, & charitatem. Post Christi verò aduentum, antiquatis Caremonijs, quæ Christum venturum adumbrabant, atq; legibus illis, quæ ad iudicia vnius tantum gentis, constituenda pertinebant, pars illa, quæ præcepta decalogi continet (ad quæ naturæ leges & reliqua de moribus præcepta reducuntur) nihilo magis abrogari potuit, quàm commune bonum, finisq; vltimus rerum omnium, tolli, aut ordo iustitiæ communis aboleri. Quare à Christo non exemplo solum & iustione pars illa firmata est, non solum explicata & commendata, sed etiam ad hoc gratia donum tribuitur, vt eam valeamus seruare. Hinc verba illa: Non veni soluere legem, sed adimplere. Hinc & illa Pauli: Legem ergò destruimus per fidem? absit: sed legem statuimus.*
- Gal. 3.
Luc. 16.
Rom. 3. 4. 8.
Ephes. 2.
Heb. 7.
Matth. 19.
Luc. 18.
Matth. 5.
Rom. 3.

R E S P O N S I O.

HÆC assertio tot vicijis laborat, vt iures, magnos istos Magistros, nondum prima religionis